

Studenten van de opleiding Pedagogische Wetenschappen van de Universiteit Leiden hebben in opdracht van het NCJ onderzoek gedaan naar wat leerlingen en ouders¹ belangrijk vinden in het contact met school wanneer de leerling wordt ziekgemeld. Het startpunt van het onderzoek is de observatie dat in de praktijk, bij de toepassing van MAZI, gesprekken met leerlingen en ouders over ziekteverzuim regelmatig te laat of niet gevoerd worden. Een rol hierbij speelt dat een gesprek over ziekteverzuim gevoelig kan liggen. Inzicht in wat leerlingen en ouders in het contact met school belangrijk vinden, kan scholen helpen het verzuimbeleid effectiever te voeren.

95

havo/vwo-leerlingen
in de leeftijd van 16-21 jaar
vulden de vragenlijst in.

10

ouders van havo/vwo-
leerlingen zijn geïnterviewd.

Wat vinden leerlingen belangrijk bij ziekteverzuim?

Leerlingen gaven aan dat ze het belangrijk vinden dat ze bij ziekteverzuim worden geïnformeerd over de gemiste lesstof, de praktische zaken rondom en de gevolgen van hun ziekmelding. Ze weten graag welke begeleiding mogelijk is. Bij kortdurend ziekteverzuim vinden ze persoonlijk contact minder belangrijk dan bij langdurig verzuim.

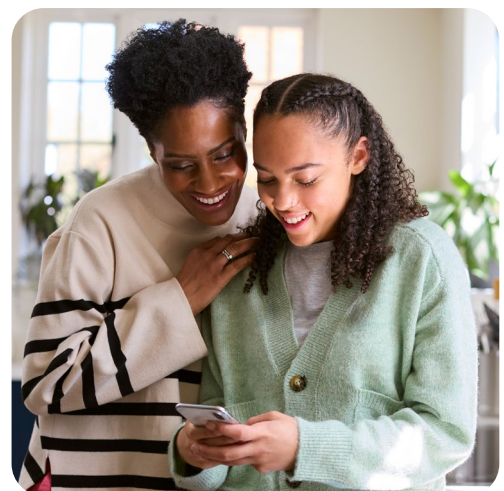
Aanbevelingen bij ziekteverzuim

- Informeer leerlingen over het gemiste onderwijs, de gevolgen hiervan en welke hulp zij hierbij kunnen verwachten; *Wat moet ik zelf doen? Wat kan school voor mij betekenen?*
- Neem bij langer durend ziekteverzuim als mentor altijd contact op met de leerling.
- Tijdens dit contact vinden leerlingen het belangrijk dat ze een gevoel van gelijkwaardigheid ervaren en dat er een vertrouwensrelatie is.

Aanbevelingen voor het voeren van een verzuimgesprek

Naast de afgenomen interviews werd er in de literatuur gezocht naar handvatten en werkwijzen bij gespreksvoering over gevoelige onderwerpen. Naast de reeds bekende aanbevelingen omtrent adequate gespreksvoering komen hieruit de volgende aanbevelingen:

- Het ligt voor de hand dat een verzuimgesprek met een leerling op school plaatsvindt. Toch is het goed je als mentor te realiseren dat ook bij een verzuimgesprek de locatie en de omstandigheden ertoe kunnen doen voor de leerling;
- Vertel aan het begin van het gesprek duidelijk wat het doel en de inhoud van het gesprek zijn en wat er met de verkregen informatie gebeurt. Herhaal deze informatie aan het eind van het gesprek.
- Kondig het einde van het gesprek duidelijk aan en zorg voor een positief einde.

¹ Voor de leesbaarheid schrijven we 'ouders' waar we 'ouder(s)/verzorger(s)' bedoelen.

Wat vinden ouders belangrijk bij ziekteverzuim van hun kind?

Ziekmelden

- Ouders vinden het belangrijk dat er een duidelijk beleid is rondom de ziekmelding.
- Ouders vinden het prettig te weten dat de ziekmelding is aangekomen.
- Als hun kind lesstof heeft gemist, verwachten ze hierbij hulp vanuit school en dat deze samen met hun kind zoekt naar oplossingen.
- Als het kind langere tijd ziek is, komen ouders graag in contact met school. Ze verwachten dat de school hierbij het initiatief neemt. Voor ouders is het belangrijk dat er continuïteit is in de contactpersoon en zij zien hierbij een belangrijke rol voor de mentor. Ze hechten veel waarde aan de mentor omdat deze het kind het beste kent.

Verzuimgesprek

- Bij langdurig ziekteverzuim hebben ouders behoefte aan een gesprek, waarbij zij graag weten wat het doel van het gesprek is zodat zij zich kunnen voorbereiden. Het gesprek kan wat ouders betreft zowel fysiek als online plaatsvinden.
- De verwachtingen omtrent de betrokkenheid en aanwezigheid van het betreffende kind bij ziekteverzuimgesprekken variëren.
- Tijdens het gesprek vinden ouders het belangrijk dat school vraagt naar de oorzaak van het ziekteverzuim. Dit biedt hen de kans om hierover iets te delen als zij dat willen. Hierbij is het van belang dat ouders kunnen delen wat zij willen delen (en niet meer dan dat).
- Ouders willen voelen dat hun kind gezien wordt op school en dat er oprechte interesse is in hun situatie.
- Ouders vinden het belangrijk dat er sprake is van een gelijkwaardige relatie tussen ouders en school.

Aanbevelingen verzuimprotocol

Neem naast het ziekmeldproces (hoe/wanneer/door wie) het volgende in je verzuimprotocol op:

- Wie voor ouders en leerling de contactpersoon is bij ziekteverzuim en dat zij contact op kunnen nemen bij vragen en zorgen - zorg hierbij voor continuïteit (idealiter de mentor);
- Na hoeveel dagen verzuim en op welke manier de school contact opneemt met ouders;
- Benoem met wie (mentor/ouder/kind/etc.) het verzuimgesprek plaatsvindt en wat het doel van dit gesprek is.

Communiceer dit ziekteverzuimprotocol met ouders.

Tip: Zorg voor een automatische reactie bij ziekmelding via de e-mail en benoem daarin dat de ziekmelding is aangekomen en wat de vervolgstappen zijn. Herhaal de stappen en wederzijdse verwachtingen bij de uitnodiging voor het verzuimgesprek met ouders.

Aanbevelingen verzuimgesprek

- Weet dat ouders het prettig vinden en ook verwachten dat de mentor contact opneemt bij ziekteverzuim van hun kind.
- Geef in de uitnodiging voor een ziekteverzuimgesprek informatie over de inhoud en het doel van het gesprek.

Tijdens een ziekteverzuimgesprek

- Zorg dat je als mentor goed voorbereid het gesprek in gaat;
- Vertel wat het doel is en wat er met de informatie wordt gedaan;
- Creëer een veilige omgeving, erken emoties en zorgen van ouders;
- Vraag naar de reden waarom het kind ziek thuis blijft. Je mag niet vragen welke ziekte het kind heeft. Je kunt ouders wel de ruimte geven om zelf te bepalen wat ze hierover willen delen;
- Sluit aan bij de vragen en zorgen van de ouders;
- Zet in op samenwerking, in het belang van het kind, en neem samen beslissingen.

Het onderzoek onder leerlingen werd uitgevoerd door:

Sara Oranje, Tetske van Buuren, Lizan Kouwenberg, Jiske Hoogendonk en Kirsten Smits.

Het onderzoek onder ouders werd uitgevoerd door:

Sara van den Boogert, Marit Bouma, Daniëlle van der Gugten, Marit Koning, Ilse van Ooijen, Anouk Swart

Onder begeleiding van: Roos Julien, Instituut Pedagogische Wetenschappen, Universiteit Leiden. Het onderzoek waarover deze publicatie rapporteert, is door studenten uitgevoerd in het kader van hun opleiding. Het advies dat hieruit voortvloeit is derhalve geen formeel advies namens de Universiteit Leiden.